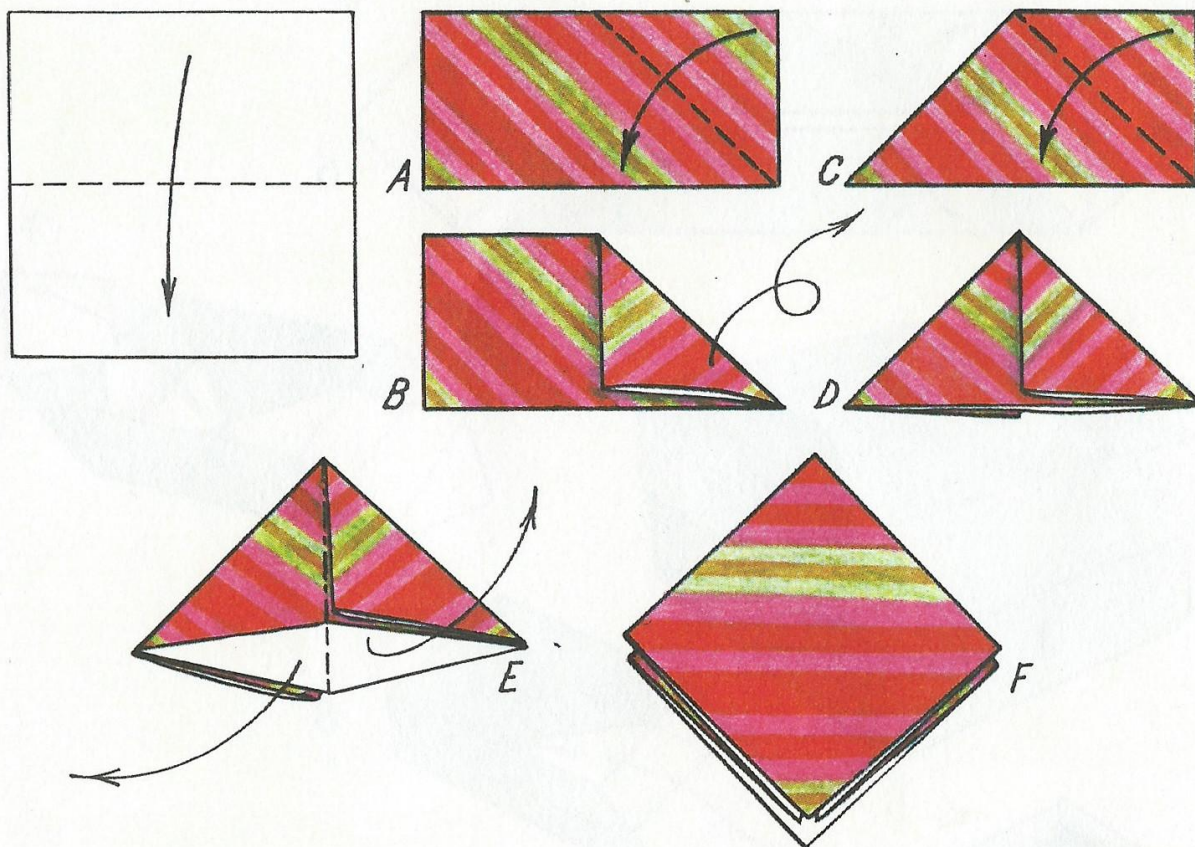

Zkuste složit origami

ORIGAMI - je japonské umění skládání rozličných motivů z papíru – oblíbená forma zábavy se rozšířila a stala se uznávaným uměním.

Principem origami je přeměnit list papíru, většinou čtvercového formátu, ve smysluplný objekt s pomocí překládání.

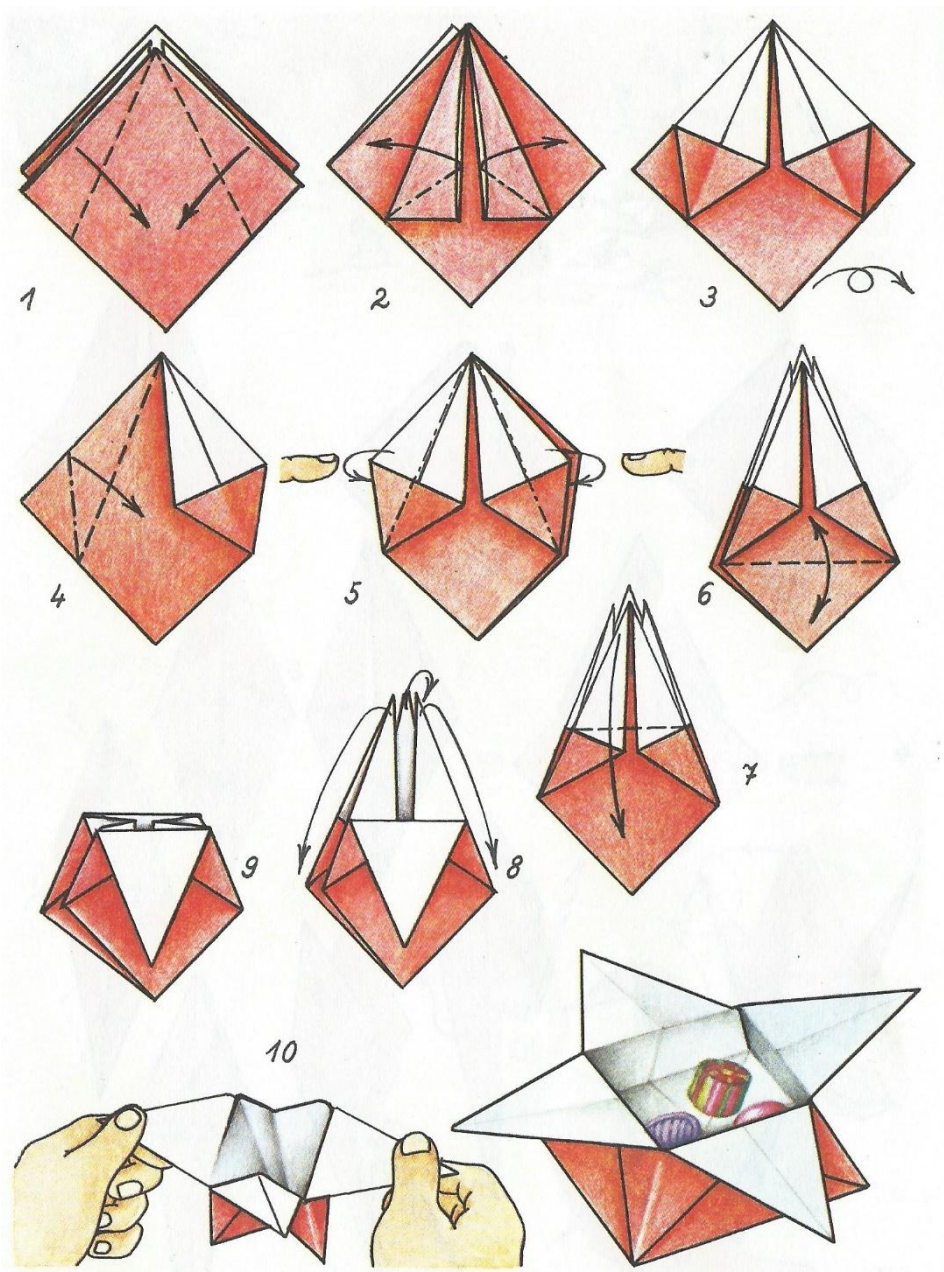
Předpokládá se, že vzniklo přibližně v 9. století, když zprvu mělo své místo při náboženských obřadech a výzdobě šintoistických svatyní.

„SLOŽENÝ ČTVEREC“

Na dalších obrázcích na této stránce najdete návod na vytvoření „složeného čtverce“, který je východiskem pro několik desítek různých japonských origami. Je proto velmi důležité, abyste se jej naučili dobře skládat. Některé ze skládanek, které z něj vycházejí, najdete rovněž v další části této knížky.

Přeložíme horní polovinu čtverce na dolní a potom (A) a (B) pravý horní roh šikmo k dolní hraně. (C) Skládanou obrátíme a znovu přeložíme pravý horní roh k dolní hraně. (D) a (E) Rozevřením trojúhelníkovité skládanky ve tvaru šipek získáme „složený čtverec“ ve tvaru podle obrázku (F).

1. Složte misku podle návodu – vyzkoušejte, jak bude vypadat z balicího papíru, časopisu, novin...

Bílou misku zkuste ozvláštnit – např. kresbou černým fixem – zkuste např. trojici, zmenšovat...

Na youtube najdete návody na složení – jeřáb:

https://www.youtube.com/watch?v=i4so8LDrS_s

2. Posílám japonskou pohádku – Vaším dalším úkolem bude nakreslit nebo namalovat k ní ilustraci. Ilustrace vypovídá o textu, ale i o ilustrátorovi. Zaměříte se na krajinu, volavku, Komači? Technika je libovolná

AŤ SE VÁM DAŘÍ!!! Těším se na vaše práce.

Bílý jeřáb

V Japonsku je jeřáb symbolem dlouhověkosti, zdraví a zotavení; občas také ztělesňuje moudrost. Jeřáb z této pohádky bohužel nežil dlouho. Z vděčnosti k tomu, kdo ho poprvé zachránil, se proměnil v ženu, která je velkorysá až k sebeobětování. Jenže lidé jsou zřídka natolik moudří, aby se spokojili s tím, co mají.

Kotaro se vracel z trhu, kde prodal své ryby, se srdcem lehkým ze zvuku mincí, jež mu chrastily v kapse. Bude si moci od souseda koupit několik měr rýže. Blížila se zima a jezero i řeky brzy zamrznou, a tak mladý rybář už nic nechytí. A zásoby v nuzném domě, který obýval s matkou, byly velmi chabé.

Náhle tok jeho myšlenek přerušil slabý křik, který jako by vycházel od nedalekého stromu. Kotaro se opatrně přiblížil. Pod stromem objevil jeřába, který se marně snažil vzlétnout. Jedno křídlo měl probodnuté šípem a bělostné peří potřísnila krev. Mladíka dojalo jeho zoufalství a rozčílilo ho, že někdo mohl lovit tak krásného ptáka. Opatrně šíp vyňal a roztrhl si košili, aby mu vyčistil a zavázal ránu. Pták lehce pokýval zobákem, jako by děkoval. Po několik dní ho Kotaro chodil ošetřovat. Jednoho rána, když se na nebi objevily první vločky, ho uviděl odlétat. Srdce mu zaplesalo při vědomí, že se pták uzdravil.

Zima byla v plném proudu, venkov nyní pokrývala tlustá vrstva sněhu. Jednou večer někdo zaklepal na dveře domu, kde žil Kotaro s matkou. Na prahu stála mladá žena. Představila se jako ponížená Komači a stydlivě vysvětlila, že zabloudila. Kotaro,

nesvůj, že je tak hezká, jí nabídl nocleh. Jenže Komači druhý den neodešla a zůstala i ty následující. Červenala se, když mladému rybáři navrhla, že když nemá manželku, jež by se mu starala o domácnost, stane se ona jeho ženou. Kotaro návrh ihned přijal. A jeho matku to potěšilo – zbavila se domácích prací, které ji s věkem stále víc namáhaly.

Ve skrovném dřevěném domku zavládla harmonie a radost. Ale jak zima plynula, začala docházet rýže. Oheň vždy nestačil zahřát těla zakrytá příliš tenkým oděvem. Kotarovo čelo poznamenala starostlivá vráska. Když ho Komači viděla tak zachmuřeného, přišla s dalším návrhem: „Umím tkát nejkrásnější látky. Zůstanu tři dny na půdě a vyrobím kousek, který budeš moci velmi výhodně prodat na trhu. Ale musíš mi slíbit, že za mnou během těch tří dnů ty ani matka nepřijdete.“

Manžel se zarazil, stařena zvedla pochybovačně obočí, ale oba slíbili, co mladá žena chtěla. K večeru třetího dne se Komači objevila s nádhernou bělostnou látkou přes ruku. Byla lehká jako chmýří, jemná na dotek a hřejivá na kůži. Kotaro manželce poblahopřál a vyzval ji, ať si odpočine, neboť její přepadlý obličej a bledá barva vypovídaly o únavě. A odnesl vzácné dílo v ranečku.

Komači měla pravdu. Jen co rybář vybalil na trhu látku, shlukli se okolo něj zákazníci. Získat ji měl ten, kdo dá nejvíc peněz. Domů se Kotaro vrátil s pořádně plnými kapsami. Celý šťastný složil před oběma ženami pytle rýže, zeleninu, čaj, a dokonce maso a několik sladkostí. Přinesl i hedvábné šaty, kabáty s podšívkou, nový kotlík a prkna na opravu rozklížených zdí, kudy foukalo.

Domek opět zažíval štěstí. Kotaro vypadal spokojeně – všeho měli dost. Zima mohla klidně plynout dál. Jenže ouha, matka už nechtěla žít skromně jako doposud! Ona, jež tak často zažívala hlad, nyní přišla na chuť bohatým a pestrým jídlům. Přicházela s neobvyklými nápady – proč nevyměnit také tuto oprýskanou čajovou konvici a tamhlety matrace nacpané nekvalitní slámou, která vás škrabe kvůli dírákům v hrubém plátně? Všechno kolem jí najednou připadalo ubohé, nedostačující. Nakonec stařena navrhla snaše, aby utkala další látku. Pokorná Komači se nejprve pokusila odmítnout. Potřebujeme to všechno? Tchyně ji zahrnula výčitkami. „Jak jsi nevděčná. Netoužíš po blahobytu rodiny, která tě přijala?“ Komači tedy souhlasila, ale zopakovala původní žádost, aby ji při práci v žádném případě nerušili. Třetí den sešla z půdy velmi bledá a zesláblá. Naopak kus, který utkala, byl ještě zářivější, jemnější a hebký než ten první. Kotaro se opět vydal na trh. Vrátil se s tisícer pokladů a opět téměř plným měšcem, rozplývá se nad šťastnou hvězdou, která

mu seslala tak něžnou a nadanou manželku. Tajemství, které kolem svého umění udržovala, ho nepochybně zajímalo, ale uměl se spokojit s tím, co život přinášel. Nyní, říkal si, se už nebude muset vyčerpávat prací. Toužil už jen po jediném – aby mu porodila syna. Jeho štěstí by pak bylo dokonalé.

Jenomže stařenina zvědavost nehasla. Odkud Komači bere materiál pro ty nedostižitelné látky? Vždyť ani nekupuje přízi! A proč se tak zavírá, aby ji nikdo neviděl? Proč se vrací vyčerpaná? Nemluvě o sousedech, kteří začali klevetit o tak snadno nabytém bohatství. A tak, aby odhalila snašino tajemství – a ještě víc se obohatila –, poprosila Komači, ať pro ně tká ještě naposledy, potom prý už po ní nebude nic chtít. Kotaro protestoval, ale jeho žena v naději, že konečně uspokojí nenasytnou matku, odešla na půdu. Když přišlo jaro, tlustá vrstva ledu pokrývající řeku rozmrzla. Spíš než aby nečinně čekal, odešel manžel na ryby. Zvědavá tchyně ihned vystoupala neslyšně po schodech a pootevřela dveře. Před sebou uviděla bílého jeřába s křídly potřísněnými krví, jak si trhá peří, aby vyrobil drahocennou látku. Kotarova matka vykřikla překvapením a hrůzou. Přistižený pták odletěl oknem.

Když Kotaro zvedal závoru, matka se k němu vrhla a celá bez dechu mu vylíčila, co viděla. Rybář měl sluch jen pro utrpení té, kterou miloval, a vydal se ptáka hledat po okolí. Hle, tady pod stromem, jako by se něco hýbalo. Přiblížil se k jeřábu se zmrzačenými křídly a pohladil ho. Z dlouhého zobáku vyšel hlas. „Pamatuješ si,“ říkal pták, „na tohoto bílého jeřába, kterého zachránil před zimou? Přišla jsem za tebou, abych ti vyjádřila svůj vděk. Jsi dobrý a prostý člověk; neměň se – kvůli památce na mne.“ A tělo krásného dobrodince opustil život.

Kotaro ho v slzách pohřbil na zahradě. A až do smrti docházel na hrob skromné Komači a vyčítal si, že ji neuchránil před matčinou lačností a zvědavostí.

